

Сулыкым проститлыме рушарня нерген

Күшыл Преосвященство ден Преосвященство-влак! Кугун пагалыме отец Андрей, тиде храмын настоятельже! Шерге ача, иза-шольо да ака-шўжар-влак!

Чыладамат ойыртемалтше рушарня кече дене саламлем. Кугу пүтө деч ончычсо тиде рушарням Сулыкым проститлыме кече маныт. Черке тиде кечын айдеме тукум тўналме годымак лийше историйым, Адам ден Евам, икымше еҥ-влакым, рай гыч поктен лукмым шарна. Библийыште возымым, художник-влакын сўретыштым палена гынат, чылажымак раш умылен кертына мо? Айдеме тунам Юмын законом паленак пудыртен, садлан көра Юмо тудым Шкеж деч коранден. Тидын нерген кугу чыным мыланна Юмын мутшо каласен.

Юмын күштымашыже, Тудын законжо почеш илаш айдеме тореш лийын, сандене Юмо тудлан шке шонымыж семын илаш эрыкым пуэн. Рай гыч поктен лукмо айдеме деч Юмын порылыкшо корандалтын, вет тудо Юмо деч шке кумылын ойырлен. Ынде тудын ўмбака Юмын куатше огеш тол. Шке илышыж верч айдеме шкеак мутым кучаш тўнгалын. Тудо сулык деч корангын огыл, а Юмо деч корангын. Умбакаже мо лиймым ме палена. Тидым Библий сайын сўретлен ончыктен, вет тушто кеч-могай историйынат амалже, тўналтышыже, почын пуалтеш. Сулыкым ыштымыж дене Юмо деч корангше айдемылан шуко орлыкым ужаш логалын. Тудо шке личностьшым веле огыл шалатен, а уло айдеме тукумын шўм-чон илыш радамжым шалатен. Юмо деч посна икмыняр шўдө але тўжем ий илымеке, айдемын койыш-шоктышыжо чыташ лийдымын пужлен. Айдеме тукумын кугу сулыкшо тўням пытымашке конден, вет сулык эреак колымашке нангая. Сулык ыштыме дене айдеме тукум тунам шкенжым шке мучаш марте пытарен кертеш ыле. Чыла сулыкым сенгаш манын, Юмо мландымбаке вўд ташлымашым колтен.

Юмо деч, Тудын порылыкшо деч корангдыме еҥ-влак вўд ташлымаш деч варап сулык деч коран кертын огытыл. Тўжем ий жапыште сулык адак чот шарлен. Койыш-шоктышышт дене вўд ташлымаш деч ончычсо сулыкан еҥ-влак гай лийын шушо-шамычлан Господь ынде Ик Шочмо Эргыжым, Христосым, колтен. Тудо Юмын закон почеш илыше айдеме лийын. Мом Адам йомдарен, Тудо чыла пўртылтен. Шке Ачажлан ўшанле улмыж дене Тудо орлык ден колымашым, ондален ойлымаш ден мыскылымашым чытен, айдеме тукумын сулыкшым Тудо Шкенжын сулыкдымо да эн яндар вўржө дене тўлен налын.

Юмо ден ең-влак коклаште улшо кылым Адам шалатен, а Утарыше Христос тиде кылым пörтылтен. Кө рай деч коранаш ок шоно, тугай ең-влак үмбаж Юмо адак Шке порылыкшым колта. Юмо дене пырля илаш шонышо ең-влак сулыкдымо да святой огытыл гынат, нуно Юмын законом шукташ тыршат, сулыкышт верч öкынат да тудым луктын каласат, сандене Юмо нунылан Шке порылыкшым пуа.

Айдеме тукумын историйыштыже тугай поро жапат лийын, кунам уло калык але уло кугыжаныш Юмын чынже почеш илаш тыршен. Но Юмын чынжым ик элыштат тўрыс шуктен кертын огытыл. Тидым паленак, поро койыш-шоктышан кугыжа-влак ең-шамычын кочшаш киндышт верч гына огыл, а шўм-чон ылышыштымат сай мogyрыш вашталташ тыршенит.

Иктаж 500 ий ончыч ең-влак адак Юмо деч коранаш тўналыныт. Рай гыч поктен лукмо ең-шамычлан пуымо орлыкан эрык нунынат уш-акылышкышт шынен. Тўня умылымаш, философий, политике да закон ынде ең-влакым Юмо деч посна илаш ўжыт. Айдемын шўм-чон ылышышт кузе каен шогымо нерген кугыжаныш огеш тургыжлане. Тидлан көра обществын кушкын толмо историйыштыже чўчкидын революций да сар тарванен, тыгак ең-влакын ушышт пычкемышалташ тўналын. Историйыште лийше лўдыкшö пример-влакым шотыш налде, южышт кызытат ең-влакым Юмо деч посна ылымашке шупшыт. Уло мландым леведше вўд ташлымаш, тўняшке Утарышын толмыжо пуйто лийынат огыл. Ме, Юмын мут дене туныктымо-влак, шарнышаш улына: Юмо деч коранше айдеме шкеак тўням кучаш да сай ден осалым палаш тöча гын, тиде уло айдеме тукумым пеш кугу лўдыкшыш конда. Юмо деч коран илаш ўжшö ең-влак историйым огыт пале мо, але нуно Библийым нигунамат кидышкышт кучен огытыл? Историйымат палат, Библийымат лудыныт, но диаволын алгаштарымашкыже садак пурат.

Рай гыч Адам ден Евам поктен лукмым ме таче, Кугу пўтö тўналме кечын, арам огыл шарнена. Ең-влак кызытат Юмо деч корангыт, религиозный шижмашым, молитвам да сулык верч öкынымашым йомдарат гын, тиде колымаш дене иктак. Кугу пўтö годым мыланна шке тыршымашнам, уш-акылнам чын корныш виктарыман. Тыге гына ме умылена: айдеме шке эрыкшым Юмын эрыкшылан пуа да Юмын закон почеш ила гын, тунам веле ылышын тичмашлыкше, тыныслык, куан, порылык да тўзланымаш лиеш. Порым ышташ, Юмо нерген шонаш, молитвам лудаш, сулык верч öкынаш Кугу пўтö мемнам школ гай туныкта. Ме шкенак капкылнам да шўм-чоннам утым кочмо да веселитлыме деч сорлыклена. Тидыже мыланна уш-акылнам да шижмашнам кучаш полша. Кугу пўтын кумда корныж дене теният шуко калык кая манын, ўшанена. Вет Кугу пўтö кажне еңлан уш-акылым

кумдандаш, шүм-чон куатым пенгыдемдаш полша. Тыгак ме Юмын Шке
ыштыме енге-влаклан пуымо порылыкшым, чаманымашыжым ужына.

Таче ме пеш неле историйым эртыше храмыште погыненна. Тиде храмым
петырымеке, тышан черкыште кучылтмо ўзгарым левыктыме цехым
почыныт. Кунам-гынат тыште молитва йонгалтеш манын, шоненат кертын
огытыл, вет тунам кугыжаныш да Юмылан ўшаныдыме енг-влак шкеныштым
чыла кертшылан шотленят. Тидат мемнам шукулан туныктышаш. Чын ден
шоям, поро ден осалым айдеме Юмын Закон почеш огыл, а шке семынже
акла гын, тыште чынже шагал, але тиде чынже тунамсе жапыште илыше енг-
влаклан веле чынла чучеш. Юмын чынже веле курымаш да вашталтдыме.
Айдеме шке ушыжо, шүмжө дене Юмо деке ушна да Юмын чыным умыла
гын, тудо чын ден шоям, поро ден осалым умылымашым Юмо деч налеш.
Юмо нерген, айдеме да калык-влакын историйышт нерген чын умылаш, уш
да шүм дене пенгыдемаш мыланна Кугу пүтө полшыжо.

2012 ий, 26 февраль.

Москва, чот орланыше Димитрий Солунский лүмеш Благушысо храм.